

LIETUVOS KINOLOGŲ DRAUGIJOS PARODŲ RENGIMO TAISYKLĖS

1. BENDROJI DALIS

- 1.1. Šios taisyklės sudarytos remiantis Lietuvos kinologų draugijos (LKD) įstatais ir Tarptautinės kinologų federacijos (FCI) parodų nuostatų reikalavimais. Šios Taisyklės yra pagrindinis dokumentas, reglamentuojantis visų rangų parodų rengimo, šunų registravimo, vertinimo, titulų suteikimo, darbo ringuose, ginčų nagrinėjimo, atsakomybės už parodų organizavimo pažeidimus nustatymo taisyklės ir yra privalomos visiems LKD nariams. Klausimai, kurie nėra aptarti ar sureguliuoti šiomis Taisyklėmis, turi būti nagrinėjami LKD Taryboje ir priimtas sprendimas tampa precedentu, privalomu taikyti ateityje nagrinėjant analogiškas situacijas visiems LKD nariams.
- 1.2. LKD rengia tarptautines parodas.
- 1.3. LKD nariai rengia šias parodas:
  - 1.3.1. **nesertifikatines** – visų veislių šunų parodas, kuriose užregistruota mažiau nei 100 dalyvių arba vienos ar kelių šunų veislių parodas, kuriose dalyvauja: vienos veislės – mažiau nei 10 šunų, 2 veislių – mažiau nei 15 šunų, 3 veislių – mažiau nei 20 šunų, daugiau veislių – jei vidutinis šunų veislė skaičius yra mažesnis nei 5;
  - 1.3.2. **regionines** – visų veislių šunų parodas, kuriose gali būti suteikti šie titulai: LT CAC, JN, N, VN, BOB ir BOS;
  - 1.3.3. **tarptautines** – visų veislių šunų parodas, kuriose gali būti suteikti šie titulai: LT CAC, JN (LT JN'metai, Balt JN'metai), N (LT N'metai, Balt N'metai), VN (LT VN'metai, Balt VN'metai), CACIB, R.CACIB, BOB ir BOS;
  - 1.3.4. **veislės klubų** – vienos šunų veislės arba veislių grupės šunų paroda, kurioje gali būti suteikti šie titulai: LT CAC, Kl. JN'metai, Kl. N'metai, Kl. VN'metai, BOB ir BOS. Jei šunų veislės klubas per metus organizuoja daugiau kaip vieną veislės klubo parodą, joje suteikti titulai rašomi be metų (Kl. JN, Kl. N, Kl. VN).
- 1.4. Parodų rengimą kontroliuoja LKD Taryba ir LKD Eksterjero teisėjų kolegijos biuras.
- 1.5. Veislės klubas gali organizuoti tik jo įstatuose įrašytų ir jo vienijamų šunų veislių klubo parodą.
- 1.6. Į parodas registruojami tik grynaveisliai šunys, turintys FCI pripažįstamą kilmės liudijimą arba galiojantį gimimo liudijimą (mažylių ir jaunimo klasės).
- 1.7. Lietuvoje gyvenantys šunys į parodas gali būti registruojami tik gavę Lietuvos šunų veislių knygos (LŠVK) numerį. Jei importuotas šuo dar nėra gavęs eksportinio kilmės liudijimo, jam suteikiamas avansinis LŠVK numeris, kuris suteikia galimybę dalyvauti parodose iki 18 mėnesių amžiaus.
- 1.8. Visose parodose dalyviai moka registracijos mokestį. Registracijos mokestį nustato parodos rengėjas. Užregistruotam į parodą šuniui nugaišus, pateikus jo mirtį/gaišimą įrodančius veterinarijos gydytojo išduotus dokumentus, rengėjas turi gražinti registracijos mokestį (atskaičius banko mokesčius). Neįvykus parodai, rengėjas turi gražinti sumokėtus registracijos mokesčius be jokių atskaitymų visiems dalyviams.
- 1.9. LKD klubų narių šunys, turintys Tarptautinio grožio čempiono titulą, gali būti registruojami LKD rengiamose tarptautinėse parodose į čempionų arba veteranų klasę nemokamai. Užregistravus šunį ir neatvykus į parodą, lengvata prarandama – visose kitose parodose jis registruojamas tik sumokėjęs visą registracijos mokestį.
- 1.10. LKD veislyno statusą turintis veisėjas gali registruoti jam priklausančius šunis, kuriems taikomas veislyno statusas, į LKD organizuojamas tarptautines šunų parodas pradine registracijos kaina iki registracijos pabaigos.
- 1.11. Prieš parodą visi šunys tikrinami veterinarijos gydytojų. Sergantys, nevakcinuoti, suluošinti ar sužaloti šunys bei akivaizdžiai šuningos arba laktuojančios kalės neįleidžiami į jokią šunų parodą. Organizatoriai turi teisę pašalinti iš parodos rujojančias kales (teisėjui arba organizatoriui konstatavus akivaizdžius rujos požymius, trukdančius kitiems dalyviams). Tokiu atveju registracijos mokestis negražinamas.
- 1.12. Šunų, kurių ūgis ties ketera daugiau nei 40 cm, vedlys turi būti ne jaunesnis nei 10 metų; jei vedlys yra vyresnis nei 10 metų amžiaus, bet jaunesnis nei 16 metų amžiaus ir jo šeimos nariai nėra

šuns savininkai, jis turi pateikti raštišką tėvų sutikimą parodoje pristatyti būtent tą šunį (nurodant šuns vardą pagal kilmės dokumentus, veislę ir registracijos numerį).

- 1.13. LKD nariai pateikia paraiškas organizuoti parodas ateinančiais metais iki rugsėjo mėn. 1 d. LKD parodų tvarkaraštį tvirtina LKD Taryba iki rugsėjo 7 d.
- 1.14. Kinologijos teisėjus parodoms tvirtina LKD Teisėjų kolegijos sekretorius. Rengiant ir tvirtinant teisėjų sąrašus, laikomasi LKD parodų teisėjų reglamento ir šių taisyklių reikalavimų.
- 1.15. Nepateikus teisėjų sąrašo likus 2 mėnesiams iki parodos, ją rengti draudžiama; tokiu atveju visa atsakomybė tenka parodos rengėjui.
- 1.16. LKD Taryba turi teisę skirti parodos komisarą, kuris įvertina visų šunų veislių ar veislės klubo parodos kokybę. Parodos organizatoriai turi pateikti komisarui visą reikalingą informaciją. Komisaras per 10 dienų raštu pateikia ataskaitą apie parodą LKD sekretariatui. Kelionės išlaidas ir dienpinigius komisarui apmoka klubas.

2. PARODŲ RENGIMAS

- 2.1. Rengiant bet kokio rango parodą, privalomas dalyvių sąrašas – katalogas.
- 2.2. Šunys, neįtraukti į katalogą, negali būti vertinami, išskyrus tuos atvejus, kai šuo neįtrauktas į sąrašą dėl organizatorių kaltės.
- 2.3. Visos parodos pajamos ir išlaidos tenka jos rengėjams. LKD klubai už organizuojamas parodas turi sumokėti Konferencijos nustatytą parodos mokestį.
- 2.4. Registruojant šunį į parodą užpildomas registracijos lapas.
- 2.5. Rengėjai nustato registracijos terminus bei mokesčius.
- 2.6. Parodose šunys vertinami šiose klasėse:
  - 2.6.1. šuniukų – nuo 4 iki 6 mėn. amžiaus;
  - 2.6.2. mažylių – nuo 6 iki 9 mėn. amžiaus;
  - 2.6.3. jaunimo – nuo 9 iki 18 mėn. amžiaus;
  - 2.6.4. pereinamojoje – nuo 15 iki 24 mėn. amžiaus (tik tarptautinėse ir veislės klubo parodose);
  - 2.6.5. atvirojoje – nuo 15 mėn. amžiaus;
  - 2.6.6. darbinėje – nuo 15 mėn. amžiaus (iki registracijos pabaigos reikia pateikti FCI pripažįstamo darbinio diplomo kopiją);
  - 2.6.7. čempionų – nuo 15 mėn. amžiaus (iki registracijos pabaigos reikia pateikti FCI pripažįstamo nacionalinio arba tarptautinio čempiono sertifikato kopiją, gali būti ir šalies, ne FCI narės);
  - 2.6.8. klubo čempionų – nuo 15 mėn. amžiaus (iki registracijos pabaigos reikia pateikti LKD klubo čempiono sertifikato kopiją) – tik veislės klubų parodose, kuriose suteikiamas Kl.N'xx titulas, neprivaloma;
  - 2.6.9. veteranų – nuo 8 metų amžiaus.
- 2.7. Šuns amžius fiksuojamas parodos dieną (pvz., parodos dieną šuniui sukanka 9 mėn., jis registruojamas į jaunimo klasę).
- 2.8. Jaunimo, atviroji, darbinė, čempionų ir veteranų klasės parodoje yra privalomos.
- 2.9. Šuniukų, mažylių ir pereinamoji klasės, porų, veislynų, reproduktorių bei jaunųjų vedlių konkursai parodoje nėra privalomi.
- 2.10. Konkursuose dalyvaujantys šunys turi būti užregistruoti ir dalyvauti parodoje kurioje nors klasėje (jaunimo, pereinamojoje, atvirojoje, darbinėje, čempionų ar veteranų).
- 2.11. Porų konkurse dalyvauja du vienos veislės šunys (šuo ir kalė), priklausantys vienam savininkui.
- 2.12. Veislynų konkurse dalyvauja mažiausiai trys bet kurios lyties vienos veislės to paties veislės išveisti šunys, mažiausiai iš dviejų skirtingų vadų.
- 2.13. Reproduktorių konkurse dalyvauja šuo ar kalė ir mažiausiai trys bet kurios lyties jo/jos palikuoniai iš mažiausiai dviejų skirtingų vadų.
- 2.14. Jaunųjų vedlių konkurse gali dalyvauti vaikai su parodoje registruotais šunimis arba su neregistruotais šunimis, tačiau turinčiais FCI pripažintus kilmės dokumentus. Jaunųjų vedlių konkurse dalyvauja vaikai nuo 7 iki 17 metų. Konkursas yra suskirstytas į 4 amžiaus grupes: jauniausioji (7 - 10 m.), vidurinioji (10 - 14 m.), vyriausioji (14 - 17 m.) bei suaugusiųjų grupė (neprivaloma) nuo 18 metų.

- 2.15. Pereinamoji klasė gali būti tik veislės klubo (rengėjų nuožiūra) ir tarptautinėse (privaloma) parodose.
- 2.16. Parodos informacijoje iš anksto turi būti nurodytos visos klasės, kuriose galės varžytis šunys.
- 2.17. Tos pačios veislės šunys klasėse skirstomi pagal spalvas tik veislės klubo ir tarptautinėse parodose.
- 2.18. Veislės klubai gali įvesti savo parodose papildomas klases ir/arba kitaip skirstyti šunis pagal amžių, tačiau įvertinimų skyrimo bei titulų suteikimo tvarka negali būti keičiama.
- 2.19. FCI pripažįstamos veislės skirstomos į 10 grupių pagal FCI patvirtintą veislių nomenklatūrą.
- 2.20. FCI nepripažįstamos veislės nepriskiriamos jokiai FCI grupei (regioninėse parodose gali būti organizuojamas atskiras FCI nepripažįstamų veislių grupės konkursas pagrindiniame ringe).
- 2.21. Parodų techniniai reikalavimai:
- 2.21.1. paroda gali vykti tik uždaroje teritorijoje ant neslidžios dangos;
- 2.21.2. ringo plotas turi būti ne mažesnis kaip 80 m²;
- 2.21.3. turi būti įrengta vieta sekretoriui, teisėjų poilsiui ir veterinarijos punktui;
- 2.21.4. turi būti vandentiekis arba vanduo šunų girdymui.
- 2.22. Parodose turi būti:
- 2.22.1. Išankstinė registracija;
- 2.22.2. Katalogas;
- 2.22.3. Diplomai ir aprašymo kortelės visiems dalyviams, jei parodos dalyvių skaičius neviršija 2000;
- 2.22.4. Diplomai visiems dalyviams, jei parodos dalyvių skaičius viršija 2000, tokiu atveju teisėjas užpildo ir pasirašo nustatytos formos ataskaitą;
- 2.22.5. Sertifikatai, patvirtinantys gautus titulus;
- 2.22.6. Dalyvio numeriai;
- 2.22.7. Rozetės šunims, gavusiems LT CAC titulus;
- 2.22.8. Rozetės arba prizai su klubo ir/ar parodos atributika geriausia šuniukui ir mažyliui (kalei ir šuniui), šunims, gavusiems jaunimo nugalėtojo, veteranų nugalėtojo, R.CACIB, CACIB, BOB ir BOS titulus.
- 2.22.9. Tarptautinėse šunų parodose už nugalėtojo ir CACIB titulus skiriamas vienas bendras apdovanojimas;
- 2.22.10. Regioninėse ir klubų parodose rozetės ar prizai už gautus titulus ar pirmas vietas klasėse gali būti neskiriami;
- 2.22.11. Šuniukų, mažylių (jei šios klasės yra parodoje), jaunimo, veteranų bei grupių konkursuose, pagrindiniame konkurse, jei organizuojami – porų, veislynų, reproduktorių bei kituose konkursuose trims prizinėms vietoms turi būti rozetės ir taurės;
- 2.23. Ringe turi būti stalas, kėdės teisėjui ir sekretoriui, rašymo priemonės, higienos priemonės rankoms nusivalyti, esant reikalui, šunų apžiūros stotelis. Parodai vykstant lauke pageidautinas tentas nuo saulės ir lietaus.
- 2.24. Prie ringo turi būti informacinė lenta, kurioje nurodytas ringo numeris, teisėjo pavardė, dalyvaujančių šunų veislės, pasirodymo laikas, gali būti dalyvių registracijos numeriai ir įvertinimai.
- 2.25. Parodos metu nuo jos pradžios iki pabaigos turi būti veterinarinės gydytojas, galintis, esant reikalui, suteikti pirmąją pagalbą.
- 2.26. Parodos metu leidžiama prekyba (suderinus su rengėjais).
- 2.27. Parodos metu gali būti demonstruojamos šunų veislės, dresuotė, vykti konkursai, prezentacijos ir kt. Parodos eigą komentuoja komentatorius. Programą sudaro rengėjai.

3. TEISĖJAVIMAS PARODOSE

- 3.1. Parodose teisėjauti gali LKD teisėjai bei užsienio šalių FCI pripažįstami teisėjai, gavę savo kinologų organizacijos leidimą teisėjauti toje parodoje.
- 3.2. Ringe turi būti teisėjas, asistentas-vertėjas, sekretorius ir papildomi ringo darbuotojai (jeigu to reikia).
- 3.3. Vesti šunį ringe turi vienas asmuo, teisėjui leidus, kitas asmuo gali padėti.
- 3.4. Šunys vertinami pagal FCI standartus. Jei šunų veislė neregistruota FCI, vertinama vadovaujantis veislės kilmės šalies kinologų organizacijos patvirtintu standartu.

- 3.5. Šunys vertinami ringuose viešai, suskirstant pagal lytį ir klases. Pirmi – šunys, po jų kalės. Jei padaryta techninė klaida, atsakingas ringo darbuotojas turi perkelti šunį į kitą klasę.
- 3.6. Pavėlavę šunys, teisėjui sutikus, gali būti įvertinti neskirstant jų vietomis ir nesuteikiant titulo. Įeiti į ringą ir iš jo išeiti galima tik teisėjui leidus. Ringo teisėjas turi laikytis kataloge nurodyto laiko reglamento.
- 3.7. Įvertinimai ir vietos:
- 3.7.1. „puikiai“ – suteikiama šuniui (kalei), kuris beveik idealiai atitinka veislės standartą, yra puikios kondicijos, puikiai juda, yra gero temperamento. Į mažus trūkumus galima nekreipti dėmesio, bet turi būti aiškiai išreikšta priklausomybė lyčiai;
- 3.7.2. „labai gerai“ – suteikiama šuniui (kalei), kuris turi visas būdingas savo veislės ypatybes, proporcingas, yra geros kondicijos; maži trūkumai gali būti ignoruojami;
- 3.7.3. „gerai“ – suteikiama šuniui (kalei), kuris atitinka pagrindinius veislės standarto reikalavimus, yra valdomas, tačiau turi ydų ar didesnių trūkumų;
- 3.7.4. „patenkinamai“ – suteikiama šuniui (kalei), kuris atitinka pagrindinius veislės standarto reikalavimus, yra valdomas, tačiau turi daug ydų ar didelių trūkumų;
- 3.7.5. „diskvalifikacija“ – suteikiama šuniui (kalei), kuris neatitinka veislės standarto arba yra agresyvus, bailus, turi sėklidžių, dantų, žandikaulių anomalijas, nestandartinės spalvos ar struktūros kailį, ryškų polinkį į albinizmą; taip pat tiems, kurie turi mažai būdingų tos veislės savybių, kitų eliminuojančių trūkumų, lyginant su standartu, yra blogos sveikatos; diskvalifikuoti taip pat gali būti ir tie gyvūnai, kurių organizme aptikta gyvūnų galimybes stimuliuojančių medžiagų, turint tikslą didinti gyvūnų produktyvumą, darbingumą, sportinius rezultatus, išskyrus tas medžiagas, kurių naudojimą reglamentuoja LR Vyriausybė ar jos įgaliota institucija;
- 3.7.6. „be įvertinimo“ paliekami šunys (kalės), nesant galimybės jų apžiūrėti: nejuda, nuolat šokinėja, negalima apžiūrėti dantų arba, įtarus chirurgines operacijas, padarytas norint pašalinti įgimus trūkumus (pakeisti akies voka, ausis, lūpas, uodegą, kondiciją ar pan.).
- 3.7.7. Kiekvienoje klasėje skiriamos ne mažiau kaip 4 (keturios) vietos. Vietomis skirstomi tik įvertinimus „puikiai“ arba „labai gerai“ gavę šunys (kalės).
- 3.8. Teisėjo įvertinimas yra galutinis ir neskundžiamas, nebent teisėjas pažeidė laiko reglamentą, LKD ar FCI parodų taisykles.
- 3.9. Visi titulai suteikiami teisėjo nuožiūra.
- 3.10. Šuniukų ir mažylių klasėse gali būti suteikti šie įvertinimai: labai perspektyvus, perspektyvus, mažai perspektyvus, neperspektyvus, atitinkantys titulus: puikiai, labai gerai, gerai, patenkinamai; skiriamos 4 vietos, titulai nesuteikiami.
- 3.11. Jaunimo, pereinamojoje, atvirojoje, darbinėje, čempionų ir veteranų klasėse aukščiausias įvertinimas – „puikiai“.
- 3.12. Titulai parodose:

Trumpinys	Titulas	Kas gali varžytis dėl titulo	Parodos
JN	Jaunimo nugalėtojas	Jaunimo klasės šuo, įvertintas „puikiai“ ir užėmęs klasėje I vietą	Regioninėse, tarptautinėse parodose
LT JN' (metai)	Lietuvos jaunimo nugalėtojas		Tarptautinėje parodoje „Lietuvos nugalėtojas“
Kl. JN' (metai)	Klubo jaunimo nugalėtojas		Veislės klubo parodose
BALT. JN' (metai)	Baltijos jaunimo nugalėtojas		Tarptautinėje parodoje „Baltijos nugalėtojas“
LT CAC	Kandidatas į Lietuvos grožio čempionus	Pereinamosios, atvirosios, darbinės ir čempionų klasių šunys (kalės), įvertinti „puikiai“ ir užėmę savo klasėje I vietą	Visose parodose
CACIB	Kandidatas į tarptautinius grožio čempionus	Šunys (kalės), iškovoję LT CAC titulus	Tarptautinėse parodose
R.CACIB	Rezervinis	Šunys (kalės), iškovoję LT CAC titulus (išskyrus	Tarptautinėse

	kandidatas į tarptautinius grožio čempionus	iškovojusį CACIB titulą) ir II vietą užėmęs šuo (kalė) iš tos klasės, kurioje buvo suteiktas CACIB titulas	parodose
N	Parodos nugalėtojas	LT CAC titulus iškovoję šunys (kalės)	Regioninėse, tarptautinėse parodose
LT N' (metai)	Lietuvos nugalėtojas		tarptautinėje parodoje „Lietuvos nugalėtojas“
Kl. N' (metai)	Klubo nugalėtojas		Veislės klubo parodoje
BALT N' (metai)	Baltijos nugalėtojas		Tarptautinėje parodoje „Baltijos nugalėtojas“
VN	Veteranų nugalėtojas	Veteranų klasės šuo (kalė), įvertintas „puikiai“ ir užėmęs I vietą	Regioninėse, tarptautinėse parodose
LT VN' (metai)	Lietuvos veteranų nugalėtojas		Tarptautinėje parodoje „Lietuvos nugalėtojas“
Kl.VN'' (metai)	Klubo veteranų nugalėtojas		Veislės klubo parodoje
BALT.VN' (metai)	Baltijos veteranų nugalėtojas		Tarptautinėje parodoje „Baltijos nugalėtojas“
BOB	Veislės nugalėtojas	Šunys ir kalės, iškovoję atitinkančius parodos rangą „Jaunimo nugalėtojo“, „Nugalėtojo“ ir „Veteranų nugalėtojo“ titulus	Visose parodose
BOS	Geriausias kitos lyties atstovas	Iškovoję atitinkančius parodos rangą „Jaunimo nugalėtojo“, „Nugalėtojo“ ir „Veteranų nugalėtojo“ titulus priešingos lyties šunys, nei šuo, iškovojęs BOB titulą	Visose parodose

- 3.13.** Visų veislių parodose privalomi gražiausių šunų rinkimai – konkursai: šuniukų, mažylių (jei šios klasės yra parodoje), veteranų, jaunimo, grupių ir pagrindinis. Į atitinkamą šuniukų, mažylių, veteranų, jaunimo konkursą siunčiamas vienas veislės atstovas, išrinktas teisėjo. Į grupės konkursą siunčiami šunys, iškovoję „Veislės nugalėtojo“ titulą. Šių konkursų, išskyrus pagrindinį, dalyviai veislės ringe turi gauti atitinkamo konkurso dalyvio kortelę (kiekvienam konkursui – skirtingos spalvos kortelė, kurioje nurodytas konkurso pavadinimas, veislė, data ir dalyvio numeris).
- 3.14.** Teisėjaujant LKD teisėjams, aprašymo kortelės pildomos lietuvių kalba. Teisėjaujant kitų šalių teisėjams – lietuvių, rusų arba viena iš oficialių FCI kalbų (anglų, vokiečių, prancūzų ar ispanų).
- 3.15.** Aprašymo korteles, diplomus ir titulų sertifikatus pasirašo teisėjas. Teisėjo pavardė turi būti parašyta įskaitomai.
- 3.16.** Aprašymo kortelės, teisėjų ataskaitos, diplomai ir titulų sertifikatai yra juridiniai dokumentai, papildantys Lietuvos šunų veislių knygą, patvirtinantys parodoje gautą eksterjero įvertinimą, užimtą vietą ir suteiktą titulą.
- 3.17.** Jei šuo bet kuriame konkurse elgiasi agresyviai, konkursui teisėjaujantis teisėjas turi raštu patvirtinti organizatoriams agresijos atvejį ir pašalinti šunį iš tolimesnio dalyvavimo konkursuose. Tokiu atveju šuo netenka visų jam toje parodoje suteiktų titulų.

4. PARODOS RENGĖJŲ TEISĖS IR PAREIGOS

4.1. Parodos rengėjai privalo:

- 4.1.1.** pateikti išsamią informaciją apie parodos registraciją, sąlygas, vietą;
- 4.1.2.** reklamoje nurodyti klases, parodos teisėjus ir jiems numatytas teisėjauti veisles (grupes);
- 4.1.3.** užtikrinti, kad būtų įvykdyti parodų techniniai reikalavimai;
- 4.1.4.** neįleisti į parodą veterinarijos gydytojo nepatikrintų šunų;
- 4.1.5.** pasirūpinti švara parodoje;
- 4.1.6.** parodos metu palaikyti viešąją tvarką;

- 4.1.7. pasirūpinti parodos įranga ir priemonėmis;
- 4.1.8. informuoti apie patvirtintą registraciją LKD arba LKD nario internetiniame puslapyje;
- 4.1.9. informuoti dalyvius ir žiūrovus apie parodos eigą;
- 4.1.10. leisti teisėjauti tik LKD teisėjų kolegijos biuro patvirtintiems tai parodai teisėjams; įvykus netikėtiems pokyčiams, pavaduojančio teisėjo kandidatūra turi būti raštu suderinta su LKD Teisėjų kolegijos pirmininku;
- 4.1.11. pasirūpinti teisėjų apgyvendinimu, maitinimu, darbo ir poilsio sąlygomis bei išlaidų apmokėjimu LR įstatymų nustatyta tvarka, pasirašyti sutartis su teisėjais;
- 4.1.12. užtikrinti, kad ringe teisėjui padėtų asistentai, jei reikia – vertėjas ir papildomi ringo darbuotojai;
- 4.1.13. užtikrinti, kad šunys būtų vertinami ir skirstomi vietomis bei titulai jiems suteikiami pagal šių taisyklių reikalavimus;
- 4.1.14. užtikrinti, kad dalyviai, iškovoję parodoje titulus ar užėmę konkursuose prizines vietas, būtų apdovanoti pagal šių taisyklių reikalavimus.
- 4.2. Parodos rengėjai gali pasirinktinai organizuoti šuniukų, mažylių, klubų parodose – pereinamąją klases, taip pat konkursus.
- 4.3. Parodose, kuriose šunų skaičius viršija 500, klubai gali pasirinkti:
  - 4.3.1. išsiųsti dalyviams numerius į namus;
  - 4.3.2. vykdyti registraciją tik su išankstiniu apmokėjimu ir numerius dalinti ringuose (tokiu atveju bent vienas ringo darbuotojas turi būti ringe prieš 1 val. iki ekspertizės pradžios).
- 4.4. Parodos rezultatus rengėjai turi pateikti LKD sekretoriatui per mėnesį. Turi būti užpildyti 2 parodos katalogai, aprašymo kortelės arba teisėjo ataskaita bei parodoje dirbusių ringo darbuotojų sąrašai su pastabomis apie jų darbą. Kartu su bendra parodos ataskaita turi būti pateikta ataskaita apie diskvalifikuotus šunis, nurodant diskvalifikacijos priežastį.
- 4.5. Parodos rengėjai pasirinktinai gali tikrinti šuns identifikaciją, t.y. identifikacinės mikroschemos numerį ar tatuiruotę.
- 4.6. Parodos rengėjai atsako už teisingai pateiktą informaciją kataloge.

5. PARODOJE DALYVAUJANČIO ŠUNS SAVININKO TEISĖS IR PAREIGOS

- 5.1. Turi teisę gauti šuns eksterjero įvertinimą.
- 5.2. Privalo laikytis parodos taisyklių.
- 5.3. Privalo parodoje estetiškai atrodyti ir kultūringai elgtis.
- 5.4. Neturi teisės ginčytis ar diskutuoti su teisėju dėl šunų įvertinimo ir apdovanojimo.
- 5.5. Atsako už savo šuns elgesį.
- 5.6. Turi užtrukti parodoje tiek, kiek numato parodos rengėjai ir teisėjas.
- 5.7. Laikytis LR Gyvūnų globos ir apsaugos įstatymo reikalavimų, nesielgti žiauriai su šunimi, t.y. nekelti už kaklo ir uodegos, nelaikyti karštyje ar šaltyje, nemušti, nesmaugti ir t.t.

6. PARODOS TEISĖJO TEISĖS IR PAREIGOS

- 6.1. Turi teisę į apgyvendinimą, maitinimą, tinkamas darbo ir poilsio sąlygas, su paroda susijusių išlaidų apmokėjimą FCI parodų reglamento ir LR įstatymų nustatyta tvarka.
- 6.2. Pasibaigus parodos registracijai, turi būti informuotas apie ringo, kuriame jis dirbs, šunų veisles ir skaičių.
- 6.3. Turi teisę atsisakyti vertinti šunį, jo savininkui nekultūringai elgiantis arba pažeidžiant parodų taisykles.
- 6.4. Patartina, aprašant šunis, per valandą teisėjauti ne daugiau kaip 20 šunų arba iki 80 šunų per dieną. Teisėjui raštiškai sutikus, jis gali vertinti iki 100 šunų per dieną. Parodos rengėjai turi užtikrinti, kad būtų laikomasi laiko reglamento.
- 6.5. Privalo laiku atsakyti į kvietimą ir kvietime nustatyta tvarka bei terminais pranešti apie gautą leidimą teisėjauti šunų parodai.
- 6.6. Privalo sudaryti su rengėjais raštišką tarpusavio įsipareigojimų sutartį.
- 6.7. Negalėdamas atvykti į parodą dėl pateisinamų priežasčių, privalo skubiai informuoti rengėjus.
- 6.8. Negali registruoti parodoje savo šunų ir eksponuoti kitų šunų.

- 6.9. Negali teisėjauti šunims, priklausantiems jo šeimos nariams, bendrasavininkystės šunims arba jo parduotiems mažiau nei prieš 6 mėnesius.
- 6.10. Privalo punktualiai atvykti į parodą, laiku pradėti ir baigti darbą.
- 6.11. Draudžiama:
  - 6.11.1. žiūrėti parodos katalogą prieš parodą ir darbo metu;
  - 6.11.2. darbo ringe metu rūkyti, vartoti alkoholį ir narkotines ar toksines medžiagas;
  - 6.11.3. bendrauti ar atvykti į parodą kartu su būsimais parodos dalyviais, kuriems jis teisėjaus, bei apsigyventi jų namuose; bendravimas leidžiamas pasibaigus darbui parodoje.
  - 6.11.4. kritikuoti kitų teisėjų darbą.

7. ASISTENTŲ PAREIGOS

- 7.1. Ringe gali dirbti tik parodos rengėjų paskirti asistentai.
- 7.2. Privalo žinoti FCI ir LKD parodų taisykles, šunų titulus ir jų suteikimo tvarką.
- 7.3. Suskirsto ringe šunis pagal katalogo numerius didėjančia tvarka, paskelbia neatvykusių į ringą numerius.
- 7.4. Vykdo teisėjo nurodymus.
- 7.5. Teisėjui diktuojant rašo šunų aprašymus.
- 7.6. Įvertinimus, skirtas vietas ir titulus pažymi ir pasirašo tik teisėjo nurodymu.
- 7.7. Išrašo diplomus, titulų sertifikatus, kontroliuoja teisingą jų pasirašymą.
- 7.8. Užpildo konkursų lapus, sutvarko korteles, užpildo katalogą teisėjui.
- 7.9. Neturi teisės darbo metu eksponuoti šunų.
- 7.10. Neturi teisės dirbti ringe, kuriame eksponuojami jo šunys.

8. SKUNDAI

- 8.1. Skundai dėl parodos organizavimo, įvertinimų, titulų suteikimo ar skirstymo vietomis procedūrų turi būti pateikiami iškart po incidento parodos sekretoriatui, kartu sumokant dvigubą pradinės registracijos kainą. Skundą pripažinus pagrįstu, pinigai gražinami, nepagrįstu – pasilieka organizatoriui.

9. DRAUDIMAI IR NUOBAUDOS

- 9.1. Parodos organizatoriai turi teisę pateikti LKD sekretoriatui sąrašą šunų ir/arba eksponentų, kuriems uždrausta dalyvauti parodose, nurodant draudimo priežastį. Tokiuose sąrašuose įrašyti šunys ir/arba eksponentai neturi teisės dalyvauti jokioje LKD ar jos narių rengiamoje parodoje iki atskiro pranešimo.
- 9.2. Jei šuo parodos metu sukėlė pavojų parodos dalyviams, žiūrovams arba kitiems šunims, pavojų keliančio šuns savininkas ar valdytojas bei šuo teisėjo sprendimu turi būti išprašyti iš parodos, o prasižengusio parodos dalyvio šuns tos parodos rezultatai anuliuojami. Jei parodos metu šuo padarė žalos dalyviams, žiūrovams ar kitiems šunims, šią žalą atlygina ją padariusio šuns savininkas ar valdytojas. Parodos dalyviui palikus savo šunis parodos teritorijoje be priežiūros pririštus ir keliančius grėsmę kitiems parodos dalyviams ar lankytojams, organizatoriai turi teisę išprašyti tokį dalyvį iš parodos ir anuliuoti toje parodoje jo šunų gautus įvertinimus bei titulus. Šunų savininkui ar valdytojui pakartojus tokius veiksmus kitoje parodoje, jo šunims uždraudžiama dalyvauti LKD parodose vienerius metus. Tokiais atvejais sumokėti parodų mokesčiai negražinami.
- 9.3. Jeigu parodos dalyvis ar su juo susijęs asmenys parodoje (ekspertizės ringe ar už ringo) įžeidinėja, užgaulioja parodos teisėją ar ringo darbuotojus, toks dalyvis išprašomas iš parodos. Prasižengusio parodos dalyvio šuns (-ų) tos parodos rezultatai anuliuojami, visi tam asmeniui priklausantys šunys metams netenka teisės dalyvauti LKD ir jos narių rengiamose parodose.
- 9.4. Jei parodos dalyvis piktybiškai trukdo ringo darbui, įžūliai elgiasi, triukšmauja ir nesileidžia sudrausminamas, jis išprašomas iš parodos ir jo šuns (-ų) tos parodos rezultatai anuliuojami.
- 9.5. LKD klubų narių šunys negali dalyvauti FCI nepripažįstamų organizacijų renginiuose – FCI draudžia bet kokį tokių organizacijų rėmimą.

- 9.6. Draudžiama naudoti kosmetines priemones, keičiančias šuns odos ir/ar plauko struktūrą, spalvą, taip pat kirpti, *triminguoti* šunis, kurių kirpimo ir/ar *trimingo* nenumato veislės standartas. Dalyviui nusižengus minėtiems draudimams, organizatoriai turi teisę anuliuoti tokio dalyvio parodos rezultatus.
- 9.7. Jei parodos teisėjui skiriama daugiau nei nustatytas leistinas šunų skaičius, rengėjams skiriamas 50 Lt bauda už kiekvieną teisėjui viršytą šunį (virš 100), pasikartojus tokiems veiksams kitoje parodoje, klubas kitais metais netenka teisės rengti parodas.
- 9.8. Jei parodoje per maži ringai (mažesni nei 80 m²), akivaizdžiai trūksta vietos dalyviams ir žiūrovams, trūksta privalomų prizų, nėra vandens ir tualetų ar kitaip akivaizdžiai nusižengiama taisyklėms, rengėjas įspėjamas; pakartotinai grubiai pažeidus taisykles, nebeleidžiama organizuoti parodos kitais metais.
- 9.9. Jei organizatorius nesurinko pakankamo pagal parodos rangą dalyvių skaičiaus, kitais metais jis turi teisę organizuoti tik nesertifikatinę parodą.
- 9.10. LKD taryba gali neleisti organizuoti parodos kitais metais arba riboti LKD nario organizuojamų parodų skaičių, jei parodos komisaro ataskaitos bus neigiamos bei esant kitiems pagrįstiems nusiskundimams.

Šios taisyklės priimtos LKD Konferencijoje 2013 m. lapkričio 30 d. ir įsigalioja nuo 2014 m. sausio 1 d.